

AKTUALNE ZMENY LEGISLATÍVY V OBLASTI BOZP A APLIKAČNÁ PRAX PRE EZ

Ing. Stanislav KRAJŇÁK, PhD., MBA

Riaditeľ odboru BOZP, Národný inšpektorát práce, Košice

Astrakt:

Novela Zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony platné od 1.1.2023. S dôrazom na zlepšovanie podnikateľského prostredia, znížovanie administratívnej záťaže a zvyšovanie úrovne BOZP sa navrhlo zosúladienie lehoty pre spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, úprava intervalu odbornej praxe na účely splnenia odbornej spôsobilosti žiadateľa o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie, predĺženie lehôt na absolvovanie aktualizácie odbornej prípravy a lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci u držiteľov osvedčení alebo preukazov na vykonávanie určených pracovných činností v oblasti BOZP v prípade ich dočasnej pracovnej neschopnosti, umožnenie odbornému zástupcovi zodpovednému za odborné vykonávanie činností vykonávať činnosti odborného garanta aj pre inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu. Príspevok taktiež popisuje spôsob vydávania osvedčenia revízneho technika v oblasti elektrických zariadení.

Úvod

Cieľom návrhu zákona je najmä sprecizovanie doterajšej právnej úpravy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, jej zosúladienie s potrebami aplikačnej praxe, zapracovanie systémových zmien a zníženie administratívnej záťaže bez negatívneho vplyvu na súčasnú úroveň BOZP.

Za účelom systematického zvyšovania kvality a úrovne BOZP sa ma zjednotiť a stanoviť jednoznačné podmienky získania oprávnenia na činnosť oprávnenej právnickej osoby.

Rovnako sa za účelom zvyšovania úrovne BOZP navrhuje zlúčenie odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika a autorizovaného bezpečnostného technika a ponechanie iba jednej odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika s odbornosťou na úrovni súčasného autorizovaného bezpečnostného technika.

Cieľom uvedeného návrhu je zabezpečiť jednotnú úroveň odbornosti a zároveň zvýšenie odbornosti osôb, ktoré vykonávajú funkciu bezpečnostného technika.

Zákon sa vychádzajúc z potrieb aplikačnej praxe dopĺňa kompetencia Národného inšpektorátu práce vykonať skúšku spôsobilosti žiadateľa o uznanie odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika v zmysle § 28 zákona č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zmeny v zákone č. 124/2006 Z. z. o BOZP

§ 7 ods. 5

Opakované oboznamovania zamestnancov s pravidlami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa upravuje z pôvodných dvoch rokov na tri roky, s dôrazom na zlepšovanie podnikateľského prostredia a znižovanie administratívnej záťaže.

§ 10

Upravuje sa minimálna lehota päť pracovných dní zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť, aby sa mohli oboznámiť s podkladmi a mali dostatočný čas na vyjadrenie sa napríklad ku návrhu koncepcie politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, k návrhu programu jej realizácie a k ich vyhodnoteniu a podobne.

§ 14 ods. 3 písm. e)

Cieľom tejto právnej úpravy je zjednotiť a stanoviť jednoznačné podmienky získania oprávnenia na činnosť oprávnenej právnickej osoby. Vypustenie § 14 ods. 3 písm. e) bod 1. a postupovať iba v zmysle druhého bodu (systém štyroch akreditácií). V zmysle uvedeného bodu je žiadateľ povinný predložiť k žiadosti o vydanie oprávnenia na činnosť oprávnenej právnickej osoby nasledovné osvedčenia o akreditácii:

1. osvedčenie na vykonávanie činnosti inšpekčného orgánu nezávislého od zainteresovaných strán (typ A),
2. osvedčenie na vykonávanie činnosti certifikačného orgánu na certifikáciu výrobkov,
3. osvedčenie na vykonávanie činnosti certifikačného orgánu na certifikáciu osôb,
4. osvedčenie na vykonávanie činnosti certifikačného orgánu na certifikáciu systémov riadenia (manažérstva).

Uvedené osvedčenia vydáva Slovenská národná akreditačná služba s dobou platnosti 5 rokov (reakreditácia každých 5 rokov).

§ 16 ods. 9

Uvedená úprava umožní fyzickým osobám vykonávajúcim odborné činnosti udržať si odbornú spôsobilosť aj v prípade, ak lehota piatich rokov uplynie v čase dočasnej práceneschopnosti zamestnanca. Uvedená úprava zároveň zabezpečuje, že fyzické osoby, ktorých platnosť overenia zdravotnej spôsobilosti spočíva, nemôžu vykonávať odborné činnosti až do dňa, keď sa im oznámi výsledok lekárskej preventívnej prehliadky.

Uvedená úprava umožní fyzickým osobám vykonávajúcim odborné činnosti udržať si odbornú spôsobilosť aj v prípade, ak lehota piatich rokov od absolvovania aktualizácie odbornej prípravy uplynie v čase dočasnej práceneschopnosti zamestnanca. Uvedená úprava zároveň zabezpečuje, že fyzické osoby, ktorých platnosť aktualizácie odbornej prípravy spočíva, nemôžu vykonávať odborné činnosti až do dňa, keď absolvujú aktualizáciu odbornej prípravy.

§ 17 ods. 4 písm. b)

Úprava zosúladí lehotu na zaslanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze s lehotou na jeho spísanie, a to na 8 dní odo dňa keď sa zamestnávateľ dozvedel, že ide o registrovaný pracovný úraz.

§ 21 ods. 14

Úpravou sa ruší povinnosť oznamovať zmenu IČO. Fyzická a právnická osoba s novým IČO sa považuje za subjekt, ktorý musí požiadať o nové oprávnenie (ak dôjde k výmazu osoby s pôvodným IČO z obchodného registra, oprávnenie vydané tejto osobe stratí platnosť priamo zo zákona na základe § 21 ods. 13 písm. a) zákona).

§ 23

Zlúčenie odbornej spôsobilosti autorizovaného bezpečnostného technika a bezpečnostného technika a ponechanie iba odbornej spôsobilosti s názvom „bezpečnostný technik“. Cieľom uvedeného návrhu je zabezpečiť jednotnú úroveň odbornosti a zároveň zvýšenie odbornosti osôb, ktoré vykonávali funkciu bezpečnostného technika. Navrhovaná úprava zabezpečuje, že odborná úroveň a kompetencie bezpečnostného technika budú na úrovni súčasného autorizovaného bezpečnostného technika. Jednotnosť odbornej úrovne všetkých bezpečnostných technikov bude zabezpečená predovšetkým jednotným overením ich odborných vedomostí prostredníctvom skúšok pred skúšobnou komisiou zriadenou Národným inšpektorátom práce.

Úprava nepredstavuje pre súčasných autorizovaných bezpečnostných technikov obmedzenie ich práv ani povinností. Odborne spôsobilé osoby – bezpečnostní technici, ktorým bolo vydané osvedčenie bezpečnostného technika (v zmysle vyhl. MPSVR SR č. 356/2007 Z. z. o požiadavkách a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie a overovaní vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti) výchovno-vzdelávacou inštitúciou do 31.12.2022 budú musieť požiadať Národný inšpektorát práce o vykonanie skúšok bezpečnostného technika, čím sa zaručí ich odborná úroveň, tak ako keby boli v súčasnosti autorizovanými bezpečnostnými technikmi. V prípade, že odborne spôsobilé osoby, ktorým bolo vydané osvedčenie bezpečnostného technika osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie, nepožiadajú Národný inšpektorát práce o vykonanie skúšky a vydanie osvedčenia bezpečnostného technika do konca navrhovaného prechodného obdobia (31.12.2024), takéto osvedčenie o odbornej spôsobilosti stratí platnosť.

Úpravou sa dopĺňa nová kompetencia Národného inšpektorátu práce vykonávať skúšku spôsobilosti žiadateľa o uznanie odbornej spôsobilosti

bezpečnostného technika podľa osobitného predpisu, a to zákona č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Uvedená úprava vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a rady 2013/55/EÚ, ktorou sa mení smernica 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií a nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu (nariadenie o IMI) (ďalej len „smernica 2013/55/EÚ“), ktorá v bode 12 hovorí o tom, že so žiadosťami o uznanie kvalifikácie odborníkov, ktorí pochádzajú z neregulujúcich členských štátov a ktorí majú rok odbornej praxe, by sa malo zaobchádzať rovnako ako so žiadosťami odborníkov, ktorí pochádzajú z regulujúceho členského štátu. Ich odborné kvalifikácie by sa mali porovnávať s odbornými kvalifikáciami, ktoré sa vyžadujú v hostiteľskom členskom štáte na základe úrovni odborných kvalifikácií stanovených v smernici 2005/36/ES. V prípade podstatných rozdielov by príslušný orgán mal mať možnosť na uloženie kompenzačných opatrení. Mechanizmy overovania teoretických vedomostí a praktických zručností, ktoré by sa mohli vyžadovať ako kompenzačné opatrenia pre prístup k povolaniu, musia zaručovať a dodržiavať zásady transparentnosti a nestrannosti.

§ 25 ods. 1

Legislatívno-technická úprava súvisí s novelizačným bodom 22 (čl. I). Navrhovaná úprava umožní kompetentnému orgánu - Národnému inšpektorátu práce, odobrať osvedčenie bezpečnostného technika v súlade s § 6 ods. 1 písm. d) štvrtý bod zákona č. 125/2006 Z. z.

§ 27 ods. 6

Umožnenie odborne spôsobilým osobám vykonávať činnosti odborného zástupcu pre viaceré podnikateľské subjekty. Návrh umožní vykonávať činnosti odborného garanta pre viaceré právnické a fyzické osoby podnikateľov so zreteľom na skutočnosť, že práva, povinnosti a najmä zodpovednosť za odborné vykonávanie činností ostane zachované.

§ 27 ods. 13 písm. a)

Ustanovuje sa 30-dňová lehota pre oprávnené osoby na výchovu a vzdelávanie na to, aby oznámili Národnému inšpektorátu práce zmenu údajov podľa § 27 ods. 7 písm. b) a c) a § 28 ods. 8 písm. b) až d) a zmenu ďalších podmienok, za ktorých bolo oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydané, spolu s predložením príslušných dokladov.

§ 39k

S ohľadom na zmeny navrhované v § 14, ktoré sa týkajú oprávnenia na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení, sa ustanovuje prechodné obdobie do 31. decembra 2024, počas ktorého budú musieť oprávnené právnické osoby s vydaným oprávnením podľa § 14 ods. 3 písm. e) prvého bodu doterajšieho zákona preukázať Národnému inšpektorátu práce splnenie podmienky podľa § 14 ods. 3 písm. e) v znení účinnom od 1. januára 2023. Lehota predstavuje dostatočný čas na to, aby oprávnené právnické osoby splnili všetky podmienky spojené s vydaním potrebných akreditácií podľa § 14 ods. 3 písm. e) v znení účinnom od 1. januára 2023.

S ohľadom na zmeny spojené so zlúčením odbornej spôsobilosti autorizovaného bezpečnostného technika a bezpečnostného technika a ponechanie iba odbornej spôsobilosti s názvom „bezpečnostný technik“ sa navrhujú podmienky a lehoty, do kedy je možné vykonávať činnosti bezpečnostného technika podľa úpravy platnej do 31. decembra 2022, a zároveň sa určuje lehota, do kedy musia všetky osoby s odbornou spôsobilosťou bezpečnostného technika vydanou pred 1. januárom 2023, požiadať Národný inšpektorát práce o overenie vedomostí a vydanie osvedčenia bezpečnostného technika podľa právnej úpravy účinnej od 1. januára 2023.

Úprava stanovuje fyzickej osobe s platným osvedčením autorizovaného bezpečnostného technika vydaným pred 1. januárom 2023 plynutie lehôt potrebných na absolvovanie aktualizáčnej odbornej prípravy tak, že táto lehota začala plynúť odo dňa vydania osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika alebo od dňa ukončenia predchádzajúcej aktualizáčnej odbornej prípravy.

príloha č. 2a

Úprava súvisí s novelizačným bodom 22 čl. I. Zároveň sa navrhuje úprava lehoty dĺžky trvania odbornej praxe. Na účely splnenia odbornej spôsobilosti a odbornej praxe žiadateľa o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie podľa § 27 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z., odborného zástupcu a školiteľa sa rozumie odborne spôsobilá osoba s odbornou praxou najmenej tri roky. Navrhlo sa vypustenie požiadavky na prax v predchádzajúcich siedmich rokoch.

Osvedčenie RT VTZ EZ

Osvedčenie o odbornej spôsobilosti RT VTZ EZ v zmysle § 24 vyhlášky č. 508/2009 Z. z., môže získať len fyzická osoba, ktorá má ukončené úplné stredoškolské elektrotechnické vzdelanie alebo vysokoškolské elektrotechnické vzdelanie. Odbory s elektrotechnickým zameraním boli uvedené vo vyhláške ŠÚ SR č. 243/2012 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia odborov vzdelania (ďalej „vyhláška č. 243/2012 Z. z.“). Uvedená vyhláška bola právne účinná do 31. 12. 2015. Predmetom klasifikácie boli vedné odbory a študijné odbory na vysokých školách a študijné odbory a učebné odbory na stredných školách. Za elektrotechnické odbory sa v zmysle vyhlášky č. 243/2012 Z. z. považovali všetky odbory vzdelania začínajúce kódom 26. Za elektrotechnické odbory môžu byť považované aj odbory s iným kódom ako 26, ale klasifikácia takého odboru musí byť potvrdená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

OPaOS VTZ EZ môže vykonávať RT, ako fyzická osoba, len na základe platného osvedčenia vydaného oprávnenou právnickou osobou v zmysle § 16 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 124/2006 Z. z. na činnosť uvedenú v prílohe č. 1a písm. m) zákona č. 124/2006 Z. z.

Podmienkou na vydanie osvedčenia RT VTZ EZ je:

- a) vek najmenej 18 rokov,
- b) vzdelanie a prax podľa právnych predpisov na zaistenie BOZP – príloha č. 11 vyhlášky č. 508/2009 Z. z.,

- c) zdravotná spôsobilosť na prácu potrebná na vykonávanie činnosti uvedenej v prílohe č. 1a písm. m) zákona č. 124/2006 Z. z.,
- d) absolvovanie odbornej prípravy v rozsahu ustanovenom právnymi predpismi na zaistenie BOZP u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce – skupiny 05.2 prílohy č. 2 zákona č. 124/2006 Z. z.,
- e) overenie odborných vedomostí u oprávnenej právnickej osoby.

Požiadavky na odbornú spôsobilosť občanov iných členských štátov EÚ na území SR

Každý občan členského štátu EÚ, ktorý chce na území SR vykonávať odborné činnosti vo vzťahu k VTZ EZ a nebude vyslaný svojim zamestnávateľom na územie Slovenska, musí v súlade s § 6 ods. 1 písm. e) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v nadväznosti na § 31 zákona č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov podať na Národný inšpektorát práce (NIP) žiadosť o uznanie odbornej spôsobilosti, vrátane predpísaných príloh. Ak sú splnené podmienky pre uznanie odbornej spôsobilosti, tak NIP vydá rozhodnutie o uznaní odbornej spôsobilosti. Občan členského štátu EÚ s takto uznanou odbornou spôsobilosťou môže plnohodnotne vykonávať odborné činnosti na VTZ EZ, ako osoba s odbornou spôsobilosťou získanou na území SR (§ 21 až 24 vyhlášky č. 508/2009 Z. z.). Ak nie sú splnené podmienky pre uznanie odbornej spôsobilosti, tak NIP rozhodne o zamietnutí žiadosti.